

Avoin kirje maa- ja metsätalousministeriölle: CAP:n suunnitteluprosessin läpinäkyvyys ja maatalouspolitiikan ympäristötavoitteiden tiukentaminen

Maa- ja metsätalousministeriön vastaus avoimeen kirjeeseen

Arvoisa ministeri Jari Leppä,

Kirjoitamme teille kansalaisjärjestöinä, ympäristöliikkeenä ja kansalaisina vaatien Suomen valtiota nostamaan EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) Suomen strategiasuunnitelman ympäristötavoitteita kunnianhimoisemmalle tasolle. Tämä pitää tehdä ottaen huomioon jo olemassa oleva tutkimusnäyttö ympäristön tilasta, joka osoittaa selvästi, että CAP:ia pitää parantaa merkittävästi kestävän ruoantuotannon edistämiseksi, luonnon monimuotoisuuden takaamiseksi sekä ilmastonmuutoksen hillitsemisen varmistamiseksi. Tällä hetkellä CAP:n uudistus ei kannusta tuottajia riittäviin ympäristötekoihin, vaan keskittyy ylläpitämään nykyisenlaista riittämätöntä järjestelmää, joka ohjaa varoja vain näennäisiin ympäristötoimiin. Maa- ja metsätalousministeriön on tunnustettava vastuunsa nykyisenlaisen Suomen maataloustuotannon aiheuttamasta ympäristön kuormituksesta sekä luonnon köyhtymisestä. Lisäksi CAP:n epäsuorat vaikutukset ilmastokriisiin ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen ovat nähtävissä myös muualla kuin Suomessa.

Vaatumuksemme ovat seuraavat:

1. CAP:n strategisen suunnitteluprosessin ja rahoituksen läpinäkyvyys

CAP on 387 miljardin euron tukipolitiikan väline (35% EU:n kokonaisbudjetista), joka otetaan yhteisistä verovaroista. Suomessa CAP:n rahoitukseen tullaan käyttämään vuosina 2021–2027 vuosittain noin 900 miljoonaa euroa EU:n rahoituksesta ja lisäksi 1 100 miljoonaa euroa Suomen omaa kansallista rahaa maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen. On ehdottoman tärkeää, että Suomen kansalaiset pystyvät seuraamaan ja vaikuttamaan päätöksentekoprosessiin sekä siihen, miten rahoitusta käytetään, sillä kyseessä on yleiset verotulot ja niiden käyttö. Avoin tiedotus ei tarkoita 1-2 webinaaria vuosittain, vaan avoimuutta siitä, milloin työryhmät kokoontuvat, keitä niihin kuuluu ja mitä niissä keskustellaan. Vain näin kansalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa oikea-aikaisesti päätöksentekoon.

Vastaus:

Tavoitteenamme on ollut saada valmisteluun mahdollisimman laajasti eri näkökulmia. Kaksi vuotta sitten järjestimme kymmenittäin avoimia keskusteluja ja työpajoja erilaisten ajatusten saamiseksi kasaan. Työpajoihin ja –keskustelutilaisuuksiin osallistujia oli lähes tuhat. Tällä uudella tavalla moni aiemmin valmistelun ulkopuolella ollut taho pääsi mukaan ja sai kertoa näkemyksensä tulevasta politiikasta.

Työpajojen yhteenvedot ovat luettavissa maa- ja metsätalousministeriön CAP27-sivuilta: <https://mmm.fi/yhteisen-maatalouspolitiikan-seuraavan-kauden-valmistelu/tyoryhmat-ja-tyopajat> .

Olemme tehneet myös muun muassa suoran verkkokyselyn ja järjestäneet myös mainitsemianne webinaareja. Ota kantaa -verkkokyselyn tulokset vuodelta 2019 sekä marraskuussa 2020 järjestettyyn CAP-ajankohtaiswebinaariin lähetetyt reilu 100 kysymystä vastauksineen löytyvät maa- ja metsätalousministeriön CAP27-sivuilta:

Ota kantaa –kyselyn tulokset:

- <https://mmm.fi/yhteisen-maatalouspolitiikan-seuraavan-kauden-valmistelu/cap-materiaalia>

Kysymykset vastauksineen:

- <https://mmm.fi/cap27/usein-kysytyja-kysymyksia>

Tämän valmistelun aikana ei nimetty laajoja asiantuntijaryhmiä pohtimaan jokaisen yksittäisen järjestelmän kehittämistä erikseen, vaan asioita käsitellään viidessä työryhmässä, joissa on mukana useiden eri sidosryhmien edustajat, mukaan lukien ympäristö- ja eläinsuojelujärjestöjen edustajat. Näin on voitu ottaa kokonaisuudet huomioon jo valmistelun alkumetreiltä lähtien. Aikaisempi malli koota ihmisiä keskustelemaan loppuun asti toimenpiteiden ja säädösten yksityiskohdista oli melko aikaa vievää, mutta sillä tavoin useampi edustaja sidosryhmistä pääsi mukaan. Nämä virallisesti asetetut yksityiskohtia pohtivat työryhmät korvautuivat edellä mainituilla työpajoilla, joihin olivat kaikki tervetulleita.

Työryhmien kokoonpanot tahoineen ja edustajineen löytyvät maa- ja metsätalousministeriön CAP27-sivuilta: <https://mmm.fi/yhteisen-maatalouspolitiikan-seuraavan-kauden-valmistelu/tyoryhmat-ja-tyopajat> .

Uudistus ei ole vielä valmis. EU:n peruslainsäädännöstä puuttuu edelleen vielä viimeisiä, merkittäviäkin linjauksia. Suomen suunnitelma tulevaisuudelle kansallisesti toteutettavaksi maatalouspolitiikaksi on edelleen työpöydällä. Tarkoituksemme on lähettää CAP-suunnitelman ensimmäinen versio lausuntokierrokselle. Odotamme saavamme suuren määrän lausuntoja, joiden avulla suunnitelmaa jatkajalostetaan.

Olemme samaa mieltä, että maatalouspolitiikan uudistus on merkittävä sekä maatalouden että maaseudun kannalta. Se vaikuttaa meihin jokaiseen, siksi siitä on saatava tietoa. Suomen kansallisessa päätöksenteossa asia on vahvasti kansanvallan hallussa. Edustuksellisen demokratian toimielimet tekevät Suomessa lopulliset päätökset. Valmisteluprosessi pitää luonnollisesti olla avoin, kaikki tavoitteet huomioon ottaen ja ottaa huomioon useita erilaisia näkökulmia. Erityisen tärkeää on, että päätöksentekijöillä on käytössä kaikki se tieto, joka valmistelun aikana on kertynyt.

2. Turvemaiden välitön ja tehokas turvaaminen

Suopellot ja -metsät tuottavat yhteensä yli 10% Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Samanaikaisesti puolet Suomen suoekosysteemeistä ja lukuisat suolajit ovat uhanalaisia. Jotta voimme suojella luonnon monimuotoisuutta ja vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ilmakehään, on välttämätöntä muuttaa CAP:ia ja luopua nykyisistä huonoista käytännöistä kokonaan. Uusien turvepeltojen rakentaminen on lopetettava heti ja luonnonvaraiset suot on jätettävä koskemattomiksi. Olemassa olevien turvepeltojen hyödyntäminen edellyttää siirtymistä vähäpäästöisempiin viljelykäytäntöihin, kuten monivuotisten kasvien viljely ja pellon muokkaamisen välttäminen. Huonosti tuottavien turvepeltojen ennallistaminen soiksi on tärkeää, sillä ojitettujen suon ennallistaminen lopettaa hiilen karkaamisen ilmaan ja palauttaa hiilensidonnan turpeeseen. Hiilivarastojen turvaamisen lisäksi tarvitaan nopeita päästövähennyksiä. Suomen hiilineutraaliustavoitetta vuoteen 2035 mennessä ei voida saavuttaa ilman turvemaiden perustavanlaatuisia hoitotoimenpiteitä ja turpeen energiakäytön lopettamista suunniteltua nopeammin.

Vastaus:

Eloperäisten maiden osuus peltoalasta on Suomessa keskimäärin 10 prosenttia mutta eräissä maakunnissa, esimerkiksi Lapissa, Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla suurempi. Joissakin kunnissa ja tilakohtaisesti tarkastellen osuus on huomattavasti korkeampikin. Eloperäiset maat ovat Suomessa pääosin turvemaita. Turvemaat ovat merkittäviä hiilivarastoja ja niiden vil-

jelyn kasvihuonekaasupäästöt ovat huomattavasti suuremmat kuin kivennäismaiden viljelyn päästöt, koska pellon muokkaus hajottaa turvetta, jolloin pelto- maahan sitoutuneen hiilen määrä vähenee merkittävästi. Kaikista maataloudesta peräsin olevista kasvihuonekaasupäästöistä noin 60 % tulee turvemaista. Turvepeltojen ominaisuudet vaihtelevat, osa on erittäin tuottavia peltoja, osa heikko- tuottoisia. Osa viljeltävistä turvepelloista on paksaturpeisia, joiden turpeen pak- suus voi olla useita metrejä, osalla turvemaista turvekerros on ohut tai maalaji vaihtelee pienpiirteisesti lohkon sisällä. Erilaisia politiikkatoimia ottaen huomioon edellä kuvattu maantieteellinen ja laadullinen vaihtelu.

Turvepeltojen kasvihuonepäästöjen vähentäminen on keskeinen tavoite CAP- strategian ilmastotoimissa. Turvepeltoihin liittyy kaksi kysymystä, lisäpellon rai- vaus ja olemassa olevien peltojen ilmastoviisaat viljelykäytännöt.

Raivauksen kannattavuutta on rajoitettu jättämällä vuoden 2004 jälkeen raivatut pellot luonnonhaittakorvauksen (LFA) sekä ympäristö- ja luomukorvauksen ulko- puolelle. Noin 60 % kaikesta pellonraivauksesta on 2000-luvulla liittynyt rehu- ja lannanlevitysalan lisääntyneeseen tarpeeseen nautakarjatililla.

Tukikelpoisuuden rajoittamisen jälkeen raivaustahti on laskenut tasaisesti. Esi- merkiksi vuonna 2017 turvemaiden osuus raivioista oli 1175 ha ja vuonna 2018 enää 932 ha. (NIR, s. 274 [http://www.stat.fi/static/media/up- loads/fi_nir_eu_draft_2018_2020-01-15.pdf](http://www.stat.fi/static/media/uploads/fi_nir_eu_draft_2018_2020-01-15.pdf).)

Raivausta pyritään tulevilla CAP-kaudella edelleen rajoittamaan osana tukijär- jestelmää. Suomi on ehdottanut EU-asetukseen sitä, että jäsenmaa voisi päät- tää jättää EU:n kokonaan rahoittamien suorien tukien ulkopuolelle uudet raiviot, mutta tästä on neuvottelut EU:ssa vielä kesken. Lisäksi viljelijöiden kiinnostusta raivaukseen pyritään vähentämään niin, että ehdollisuuden järjestelmässä olisi uusille raivioille nurmikasvivaatimus ja kyntökielto. Ehdollisuus on perustason järjestelmä, jonka vaatimusten noudattaminen on kaikkien viljelijätukien täysi- määräisen saannin edellytyksenä.

Lisäksi MMM selvittää erilaisia muita kansallisia toimia raivauksen rajoitta- miseksi. Meillä on voimassa oleva Valtioneuvoston periaatepäätös soiden ja tur- vemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta (2012) jonka mu- kaan ”Soita merkittävästi muuttava uusi maankäyttö ja sen valmistelu kohdenne- taan ojitetuille tai luonnontilaltaan muuten merkittävästi muuttuneille soille”. Apuna käytetään luonnontilaisuusasteikkoa ja siihen liittyviä käyttösuosituksia (2.1.1), joissa otetaan huomioon mm. seudullinen suoluonnon tila. CAP–uudis- tus ei ole muuttamassa näitä periaatteita.

Viljelykäytännöissä on muutamia keinoja turvepeltojen merkittäviin päästövähennyksiin: pitkäaikainen nurmipeite, muokkauksen vähentäminen ja veden pinnan säätely säätösalojituksella. Nurmipeitteisyys on tehokas keino vähentää päästöjä. Nurmitoimenpiteet on pääosin sijoitettu ekojärjestelmään, jolloin arvioidaan niiden tulevan laajasti käyttöön. Ympäristökorvausjärjestelmään on suunniteltu mahdollisuutta perustaa suojavöhykkeiden lisäksi samoilla ehdoilla nurmia turvepelloille, joilla on edellisenä vuonna viljelty yksivuotista kasvia. Tällä toimenpiteellä pyritään katkaisemaan yksivuotisten kasvien viljely turvepelloilla ja lisäämään pitkäaikaista nurmipeitteisyyttä.

Säätösalojitusta tuetaan ympäristökorvauksen ja investointitukien kautta. Vedepinnan säätelyn tehostaminen toivottavasti edistyy kehitteillä olevien automaattisten säätölaitteiden avulla. Menneillään on useita tutkimus- ja kehittämishankkeita, joilla pyritään edistämään säätösalojituksen käyttöä ja tehokkuutta.

Uutena varteenotettavana mahdollisuutena tutkitaan kosteikkoviljelyä. Tällä hetkellä on käynnissä erilaisia hankkeita, joissa kokeillaan erilaisia kosteikkoviljelyyn sopivia kasveja (esim. osmankäämi) niiden viljelykäytäntöjä, tuotteistamista ja markkinoita. Toivomme tuloksia, jotka voitaisiin valtavirtaistaa CAPin kautta myöhemmin rahoituskausina. Meillä on myös menossa hankkeita, joissa kokeillaan turvealueiden viljelijöiden yhteistyötä ojitusvesien hallinnassa ja säätelyssä ja uusien viljelykäytäntöjen kokeilussa.

Suomen suoekosysteemien uhanalaisuus on todellinen ongelma, josta ollaan oikeutetusti huolissaan. Turpeen energiakäyttö on murroksessa, muutokset ovat nopeita ja on tärkeää saada aikaan oikeudenmukainen siirtymä.

CAP:lla ei ole sinänsä vaikutuksia tai merkitystä turpeen energiakäyttöön. Peltomaalla on päästövaikutuksia, mutta pitkään peltomaana käytetyllä maalla ei ole merkitystä suoluonnon monimuotoisuuteen, johon kysymyksessä viitataan. Suoluontotyypeille ja lajeille energiaturpeen tuotannosta kohdistunut uhka on näillä näkymin poistumassa nopeastikin turvetuotannon ennakoitua nopeamman vähenemisen vuoksi.

Turpeen energiakäyttö samoin kuin muu turvetuotanto on vähenemässä, kuten tunnettua, paljon suunniteltua nopeammin. Turpeen energiakäyttö on puolittumassa lähivuosina, vastajulkaistu turvetyötyhmän raportti listaa toimia hallitun siirtymän mahdollistamiseksi. Nyt on tärkeää miettiä miten turvetuotannosta va-

pautuvien alueiden jälkihoito ja tuleva käyttö mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ottaen huomioon taloudelliset, ilmastolliset ja monimuotoisuuteen liittyvät näkökohdat.

3. Tiukemmat ympäristövaatimukset ja eläinten hyvinvoinnin parantaminen

Vaadimme ministeriötä lopettamaan kaiken ympäristölle haitallisen tehoamaalouden tukemisen. Ekojärjestelmä ja ympäristökorvausjärjestelmä tulee suunnitella niin, että ne palkitsevat tuottajaa ympäristöystävällisten tuotantomenetelmien käyttöönotosta, kuten pysyvien nurmien säilyttäminen, laidunten parempi hoito, maisemapiirteiden lisääminen ja luomuviljely. Tehoeläintuotannon tukeminen tulee lopettaa ja tukea tuotannon siirtymistä vähemmän intensiiviseen, ympäristön ja eläinten hyvinvoinnin paremmin huomioivaan eläintuotantoon. Ruoantuotannossa kasvatettaville naudoille tulee taata laidunnus, sillä se edistää eläinten hyvinvointia ja maatalousluonnon monimuotoisuutta. Huomioiden eläintuotannon päästöjen merkittävän osuuden ruoantuotannon ilmastopäästöistä, tukea tulee ohjata kasviproteiinien tuotantoon ja kasviperäisten tuotteiden kehittämiseen ja menekinedistämiseen. Toimilla tulee olla tieteellisesti todetut positiiviset vaikutukset luonnon monimuotoisuudelle, ilmastolle ja eläinten hyvinvoinnille. Tuottajille tulee tarjota tarvittava tuki kestävien ratkaisujen tekemiseksi ja heitä, jotka tekevät enemmän ympäristön hyväksi, tulee palkita tuloperusteisesti.

Vastaus:

Eläinten hyvinvoinnin edistämistä on valmistelu yhdessä sidosryhmien kanssa nautojen, sikojen, vuohien ja lampaiden sekä siipikarjan osalta.

Laidunnusta tuetaan eläinten hyvinvointikorvausten kautta sekä tukemalla luonnonmukaista kotieläintuotantoa, jonka tuotantomuotoon ulkoilu ja laidunnus kuuluvat keskeisesti. Lisäksi tuetaan ympäristösopimuksen avulla peltojen ulkopuolisten luonnonalueiden kuten perinnebiotooppien laidunnusta.

CAPin ympäristövaikuttavuus muodostuu sekä ehdollisuuden vaatimuksista, että tuettavista toimenpiteistä. Ekojärjestelmä ja ympäristökorvausjärjestelmä tulevat monipuolisesti sisältämään ympäristöystävällisten tuotantotapojen tukemista. Näihin järjestelmiin tulee sisältymään vesiensuojelua, ilmastomuutoksen hillintää, ilmastomuutokseen sopeutumista, maatalousluonnon monimuotoisuutta sekä alkuperäiskasvien ja alkuperäisrotujen kasvatusta edistäviä toimenpiteitä. Toimenpiteille määritellään reunaehtoja, jotka ohjaavat niiden kohdentumista. Laajaa toteutusta vaativille toimenpiteille asetetaan korkeat tavoitepinta-alat, jonka mukaan niille varataan rahoitusta. Luonnonmukainen tuotanto saa oman

toimenpiteensä sekä luonnonmukaisen peltoviljelyn, että kotieläintuotannon luonnonmukaisen tuotannon edistämiseksi.

Lisäksi esimerkiksi pysyvien nurmien säilyttäminen ja tuottamattomien alojen vähimmäisosuus peltomaasta tulevat sisältymään ehdollisuuden vaatimuksiin. Lainsäädännössä tai ehdollisuuden vaatimuksina vaadittavista asioista ei ole sallittu maksaa tukijärjestelmien kautta tukea.

Tulosperusteisten pinta-alatukien käyttöönottoa vaikeuttaa, että komission asetustuonnoksen mukaan korvaukset tulisi silti määrittää kustannuksia ja tulonmenetyksiä vastaavasti. Toimenpide, jossa tuensaaja voi saada onnistuessaan enimmillään kustannukset ja tulonmenetykset kattavan korvauksen, mutta kantaa kokonaan riskin toimenpiteen toteutuksen epäonnistumisesta, on vaikea markkinoida tuensaajille. Lisäksi tulosperusteisten toimenpiteiden toteuttaminen vaatisi toimenpiteeseen osallistuvien 100 % valvontaa tuloksen toteutukseksi, mikä on hallinnollisesti kallista. Ekojärjestelmässä tuki voidaan myöntää kustannusten ja tulonmenetysten sijaan myös kannustinperusteisena, eli tuessa voi olla mukana myös kustannuksiin perustumaton kannustinosuus. WTO-syistä tämän mahdollisuuden käyttäminen on kuitenkin rajoitettua.

Ministeriö on perustanut ehdotettavat pinta-alaperusteiset toimenpiteet tutkimuksissa ja arvioinneissa saatuun tietoon ottaen huomioon toimeenpanon ja valvonnan asettamat reunaehdot ja yksinkertaistamisen tavoitteen. Valmistelun työparivaiheessa on saatu arvokasta tietoa ja näkemystä laajalta joukolta eri sidosryhmien osallistujia. CAP-suunnitelman erilaisten ympäristötoimenpiteiden vaikutuksista teetetään ennakoarvio. Suunnittelua on vaikeuttanut, että EU:n perusasetukset eivät ole valmistuneet, jolloin reunaehdot niin toteutuksen kuin rahoituksen osalta eivät ole täysin selvillä.

Tuotantosidonnaisissa tuissa tuetaan valkuaiskasvien viljelyä ja tuotantopalkkioon on otettu mukaan joitain uusia kasveja. Maaseudun kehittämisen yritys- ja hanketukia on haettavissa yritysten toiminnan kehittämiseen ja yleiseen koulutukseen tiedonvälitykseen ja yhteistyöhön myös yllä toivotuista teemoista. Myös Leader-toimintaan ehdotettava starttimaatalouden toimenpide mahdollistaa pienimuotoisen yritystoiminnan kehittämiseen palvelee tuotannon monipuolistamista.

4. Ainakin 30% Suomen maatalousmaan pinta-alasta luonnonmukaisessa maataloustuotannossa vuoteen 2030 mennessä

EU:n komissio suosittelee Pellosta pöytään -strategiassa, että EU:n maatalousmaan pinta-alasta vähintään neljänneksellä harjoitetaan luonnonmukaista maataloutta 2030 mennessä. Luonnonmukaisen maatalouden rooli ympäristöasioiden edelläkävijänä on tunnustettu. Komissio on jo suositellut Suomelle, että luomutuotanto otetaan huomioon valtion CAP-strategiassa sekä ympäristön takia että taloudellisin perustein. CAP-strategian valmistelussa on ehdotettu kasvattaa luomutuotantoa 20 prosenttiin vuoteen 2027 mennessä, mikä on sama kuin viime CAP-ohjelmakaudella. Vaadimme, että Suomen tulee pyrkiä korkeampaan tavoitteeseen, 30 prosenttiin. Suomessa luomutuotannon pinta-ala (14%) on jo EU:n keskimääräistä luomutuotannon pinta-alaa (8%) korkeampi, ja potentiaalia toimia suunnannäyttäjänä muille jäsenmaille.

Vastaus:

Nykyisellä kaudella maaseutuohjelman tavoiteala luomutuotannolle vuodelle 2020 oli 16 prosenttia ja se koski Manner-Suomea. Valtakunnallinen luomuohjelmantavoite 2020 vuodelle oli 20 %. Tavoitteiden välinen ero otti huomioon sen, että sitoumusalan kehitys yleensä on ollut alempi kuin luomuvalvonnassa olevan kokonaisalan kehitys ja lisäksi Ahvenanmaalla on oma luomutoimenpiteensä. EU-varojen käyttöä suunniteltaessa on pyrittävä hyvin realistiseen arvioon, jotta mahdollinen alhainen toteuma ja varattujen varojen käyttämättömyys, ei johtaisi rahojen menetykseen. Vuonna 2020 sitoumusala oli noin 13 %.

Tulevassa luomuohjelmassa tavoitellaan Green Deal -ohjelman Pellosta pöytään- ja Biodiversiteettistrategioiden mukaista 25 % pinta-alaa vuonna 2030. Luomusitoumuksen 420 000 hehtaarin tavoiteala vuonna 2027 johtaa siihen, että vuonna 2030 olisi luomuvalvotun kokonaisalan 25 % pinta-alatavoite saavutettavissa. Sitoumukselle asetetun tavoitteen saavuttaminen vaatii suurempaa vuotuista hehtaarikasvua, mitä kasvu on nykyisen kauden aikana keskimäärin ollut ottaen huomioon, ettei kaikkina vuosina ole voinut tehdä uusia sitoumuksia. Signaalit markkinatutkimuksista antavat ymmärtää, että nykyisen kasvun ylläpitäminen voi olla haastavaa maatalojen rakennemuutoksen edetessä, vaikka kiinnostusta luomuun siirtymiseen kyllä edelleen on. Vuodelle 2027 asetettu tavoite on näiden seikkojen valossa varojen käytön kannalta toteutettavissa, mutta kunnianhimoinen ja vaatii onnistumista myös markkinoiden kehittämisessä.

Komissio antaa suosituksen luomupinta-alan kasvattamisesta ottaen kuitenkin huomioon markkinoiden kehityksen ja siihen vaikuttamisen. Tukien avulla ei ole

suositeltavaa aiheuttaa tilannetta, jossa tuetun pinta-alan kasvulla aiheutetaan tuotteiden hinnan laskua yli tuotannon takia.

Samalla on muistettava kuluttajien kiinnostuksen kasvu luomutuotteisiin ja viennin kasvu. Pelkkä luomualan kasvu ei näitä tavoitteita täytä, vaan markkinoille tarvitaan kotimaisia luomutuotteita.

5. CAP -toimenpiteet metsien luonnon monimuotoisuuden takaamiseksi

Metsät ovat Suomessa tärkein elinympäristö uhanalaisille lajeille, mutta metsäluontotyypeistä lähes 80% on uhanalaisia. Suomi ei ole ottanut käyttöön sille tarjottuja metsätalouden CAP-ympäristötukia Natura-alueilla eikä niiden ulkopuolella, ja talousmetsien luonnonhoidossa on yhä suuri rahoitusvaje. Metsätalouden tuista vain pieni osa menee luonnonhoitoon: Metsätalouden kannustejärjestelmä 2020-luvulla -mietintö (MMM:n julkaisuja 2021:2) antaisi vain kuudenesosan MMM:n metsätalouden tuista metsäluonnon hoitoon vuoden 2024 jälkeen. Tässä suhteessa EU-tukien käyttö metsäluonnon hoitoon on perusteltua. Vaadimme, että Suomi ottaa käyttöön CAP -toimenpiteet talousmetsien luonnonhoitoa varten, ja osoittaa siihen vuosittain vähintään 8 miljoonaa euroa kuroakseen umpeen METSO-ohjelman puutteet metsänhoidossa.

Vastaus:

Kysymyksessä kiinnitetään huomiota tärkeään asiaan eli talousmetsien luonnonhoitoon. Suomessa on EU-jäsenyyden aikana rahoitettu suorat metsätalouden tuet kansallisesti lukuun ottamatta osaa toimenpiteistä heti jäsenyykskauden alussa (1995-1999). Kansallinen järjestelmä on todettu edelleen toimivaksi ja yksinkertaisemmaksi. Tuet kuitenkin notifioidaan valtioneuvoston päätösten mukaisesti. Uuden kansallisen metsätalouden kannustejärjestelmän METKAN lopullinen varojen jako valmistellaan lain valmistuttua kehys- ja talousarviovalmistelujen yhteydessä. Lain on tarkoitus astua voimaan vuoden 2024 alusta.

Arviointikriteereiden perusteella luontotyyppien uhanalaisuuden yksi syy on metsien rakennepiirteiden poikkeavuus luonnonmetsiin verrattuna, esim. lahopuiden vähäisyys tai yksipuolinen puulajikoostumus. Näihin vaikutetaan arkimetsänhoidon toimin kuten jättämällä säästöpuita, tekopökkeliä sekä käsiteltävien puulajien valinnalla. Nämä toimenpiteet eivät vaadi valtion rahoitusta.

Tämän kirjeen perusteella esitämme avointa tapaamista ministeriön kanssa keskustelemaan vaatimuksistamme ja varmistamaan, että ne otetaan huomioon.

Yhteistyöterveisin,

Sommer Ackerman, Milka Keinänen, Elsa Kivinen, Inka Järvelä ja Pirjo Apel

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry